

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

અમદાવાદ ખાતેની ગુજરાત ઉચ્ચ ન્યાયાલયમાં

ક્રિમિનલ અપીલ નં. ૫૯૫/૨૦૦૬

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિશ્રી અનંત એસ. દવે

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિશ્રી બી. એન. કારિયા

૧.	શું સ્થાનિક અખબારોના પત્રકારોને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપવામાં આવી શકે?	
૨.	શું આ ચુકાદો રિપોર્ટરને આપવામાં આવે કે નહીં?	
૩.	શું ન્યાયમૂર્તિશ્રી ચુકાદાની આખરી નકલ જોવા માંગે છે?	

૪.	શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણના અર્થઘટન અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈપણ આદેશ અંગે કાયદાના નોંધપાત્ર પ્રશ્નનો સમાવેશ થાય છે?	
----	---	--

=====

ગુજરાત રાજ્ય-અપીલકર્તા (ઓ)

વિરુદ્ધ

ગોરધનભાઈ અંબાભાઈ કોલી અને ૩-સામાવાળા (ઓ)/પ્રતિવાદી (ઓ)

=====

ઉપસ્થીતી:-

સુશ્રી મોક્ષા કે ઠક્કર, અધિક પબ્લિક પ્રોસિક્યુટર અપીલકર્તા નં. ૧ માટે
મિ. પ્રવીણ ગોંડલિયા, એડવોકેટ સામાવાળા/રેસ્પોન્ડન્ટ નં. ૧ - ૪ માટે

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિશ્રી અનંત એસ. દવે

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિશ્રી બી. એન. કારિયા

૨૬જુલાઈ, ૨૦૧૬

મૌખિક ચુકાદો

(માનનીય શ્રી જસ્ટિસ બી. એન. કારિયા દ્વારા)

૧. આ અપીલ ગુજરાત રાજ્ય દ્વારા સીઆરપીસીની કલમ ૩૭૮ [૧] (૩) હેઠળ રાજકોટના વિદ્વાન એડિશનલ સેશન્સ જજ દ્વારા સેશન્સ કેસ નં. ૧૨૦/૧૯૯૨ માં તારીખ ૩૦/૦૪/૨૦૦૫ ના રોજ પસાર કરવામાં આવેલા ચુકાદા અને હુકમને પડકારવા માટે દાખલ કરવામાં આવી છે, જેના દ્વારા અત્રેના રેસ્પોન્ડન્ટ્સને ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ ૩૦૨, ૩૨૪ અને ૧૧૪ હેઠળ શિક્ષાપાત્ર ગુનાના આરોપમાંથી દોષમુક્ત કરવામાં આવ્યા છે.

૨. ટૂંકમાં કહીએ તો, આ અપીલના નિકાલ માટે જરૂરી તથ્યો એ છે કે તારીખ ૦૭/૦૧/૧૯૯૧ ના રોજ આશરે ૭:૦૦ વાગ્યે, જ્યારે ફરિયાદી-સવશીભાઈ વસ્તાભાઈ કોળીએ સામાવાળાઓને "સુરાપુરાની વિધિ" તરીકે ઓળખાતી અમુક ધાર્મિક વિધિ કરવાનું ના પાડી, ત્યારે સામાવાળાઓએ તે બાબતનું મનદુઃખ રાખી, ફરિયાદીનું મૃત્યુ નીપજાવવાના સમાન ઈરાદાથી ગેરકાયદેસર મંડળી રચના કરી અને કુચિયાદળ ગામે ફરિયાદીના ઘરે ગયા. પ્રોસિક્યુશનનો કેસ એવો છે કે સામાવાળાઓએ ફરિયાદીના માથા પર પથ્થરમારો કર્યો; આરોપી ગોરધનભાઈ શિવાભાઈએ તેમના ડાબા હાથ પર છરીનો ઘા માર્યો અને ફરિયાદીના માથા પર પાઈપનો ઘા પાડા માર્યો; અને જ્યારે, આરોપી જગાભાઈ અંબાભાઈએ ફરિયાદીની પીઠ પાછળ લાકડીનો ઘા માર્યો. તે સમયે સાક્ષી ચતુરભાઈ ભીમજીભાઈ અને બાબુભાઈ તળશીભાઈએ ફરિયાદીને બચાવવા માટે વચમાં પડ્યા. જોકે, આરોપી

ગોરધનભાઈ શિવાભાઈએ સાક્ષી ચતુરભાઈના કપાળ પર છરીનો ઘા માર્યો અને આરોપી મગનભાઈ ગોવિંદભાઈએ અન્ય સાક્ષી બાબુભાઈ તળશીભાઈની છાતી પર પથ્થર માર્યો, અને એક જનાબેન રાણાભાઈને ઈજા પહોંચાડી. ત્યારબાદ, ફરિયાદી અને અન્ય ઈજાગ્રસ્ત સાક્ષીઓને રાજકોટ સિવિલ હોસ્પિટલમાં ખસેડવામાં આવ્યા હતા જ્યાંથી, ફરિયાદીને વધુ સારવાર માટે ગોંડલિયા હોસ્પિટલમાં રિફર કરવામાં આવ્યા હતા, જ્યાં સારવાર દરમિયાન, ફરિયાદીનું તારીખ ૧૩/૧૧/૧૯૯૧ ના રોજ ઈજાઓના કારણે મૃત્યુ થયું હતું. જોકે, મૃતક ફરિયાદીએ રાજકોટ સિવિલ હોસ્પિટલમાં પોતાની સારવાર દરમિયાન અત્રેના સામાવાળાઓ વિરુદ્ધ પોતાની ફરિયાદ આપી હતી, અને તેથી, શરૂઆતમાં આરોપીઓ સામે આઈપીસી કલમ ૩૨૪ અને ૧૧૪ હેઠળ આરોપો મૂકવામાં આવ્યા હતા, અને ગોંડલિયા હોસ્પિટલમાં ફરિયાદી-સવશીભાઈ વસ્તાભાઈ કોળીના અવસાન પર, આઈપીસી કલમ ૩૦૨ હેઠળ શિક્ષાપાત્ર ગુના માટેનો આરોપ ઉમેરવામાં આવ્યો હતો. તપાસ અમલદારે ગુનાની જગ્યાનું પંચનામું દોર્યું; સંબંધિત સાક્ષીઓના નિવેદનો નોંધ્યા અને સંબંધિત ડૉક્ટર પાસેથી ઈજાના સર્ટિફિકેટ્સ પણ એકત્રિત કર્યા. ફરિયાદીના મૃત્યુ પર, આઈ. ઓ. એ ઈન્કવેસ્ટ પંચનામું દોર્યું અને મૃતદેહને પોસ્ટમોર્ટમના હેતુઓ માટે મોકલ્યો, અને બદલામાં, પોસ્ટમોર્ટમ રિપોર્ટ મેળવ્યો. તપાસ અમલદારે અત્રેના સામાવાળાઓની ધરપકડ કરી અને આરોપી વ્યક્તિઓની બતાવેલી જગ્યાએથી મુદ્દામાલ શસ્ત્રો કબજે કર્યા અને તે સંદર્ભે પંચનામું પણ દોર્યું અને ત્યારબાદ, તેને એફએસએલ માં મોકલી આપ્યા અને બદલામાં રિપોર્ટ

મેળવ્યા. ત્યારબાદ, આઈ. ઓ. એ પુરાવા એકત્રિત કર્યા અને જરૂરી પ્રક્રિયા પૂર્ણ કર્યા પછી, ચાર્જશીટ તૈયાર કરી અને વિદ્વાન ચીફ જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટ, રાજકોટની કોર્ટ સમક્ષ રજૂ કરી. આરોપીઓને રજૂ કરવા પર, વિદ્વાન મેજિસ્ટ્રેટે તમામ જરૂરી પોલીસ કાગળો તેમને સોંપી દીધા. આ કેસ માત્ર સેશન્સ અદાલત દ્વારા ચલાવી શકાય તેવો હોવાથી, વિદ્વાન મેજિસ્ટ્રેટે કલમ ૨૦૯ સીઆરપીસી ની જોગવાઈઓ હેઠળ તેને રાજકોટની સેશન્સ કોર્ટમાં કમિટ કર્યો.

૩. ટ્રાયલ વખતે, વિદ્વાન સેશન્સ જજે, આરોપીઓ દ્વારા પોલીસ કાગળો મળ્યાની ખરાઈ કર્યા પછી, આંક-૫ થી સામાવાળા-આરોપીઓ સામે આરોપો ઘડ્યા. આરોપીઓએ ગુનો સ્વીકાર્યો ન હતો અને કેસ ચલાવવાની માંગણી કરી હતી.

૪. પોતાનો કેસ સાબિત કરવા માટે, પ્રોસિક્યુશને સાક્ષીઓની તપાસ કરી અને દસ્તાવેજ પુરાવા રજૂ કર્યા; જે રેકૉર્ડ પર સૂચિબદ્ધ છે. જોકે, સાક્ષીઓની તપાસ અને દસ્તાવેજ પુરાવા રજૂ કરવાનું પૂર્ણ થયા પછી, પ્રોસિક્યુશને કેસ પૂર્ણ કર્યાનું પુરસિસ ફાઇલ કર્યું છે. પ્રોસિક્યુશન તરફથી કેસ પૂર્ણ કર્યાનું પુરસિસ મળતાં, વિદ્વાન ટ્રાયલ જજે સીઆરપીસી ની કલમ ૩૧૩ ની જોગવાઈ મુજબ આરોપીઓના વધુ નિવેદનો નોંધ્યા, જેમાં પણ તેઓએ જણાવ્યું કે તેમને ગુનામાં ખોટી રીતે ફસાવવામાં આવ્યા છે. તેથી, વિદ્વાન એડિશનલ સેશન્સ જજ, રાજકોટ દ્વારા બંને પક્ષોને વિગતવાર સાંભળ્યા પછી, તારીખ ૩૦/૦૪/૨૦૦૫ ના રોજ આક્ષેપિત

ચુકાદા અને હુકમ દ્વારા સામાવાળા-આરોપીઓને આરોપમાંથી દોષમુક્ત કરવાનો આનંદ વ્યક્ત કર્યો હતો, જેના પરિણામે ગુજરાત રાજ્ય દ્વારા વર્તમાન અપીલ દાખલ કરવામાં આવી છે.

૫. તારીખ ૧૩/૦૩/૨૦૦૮ ના એક આદેશ દ્વારા, આ કોર્ટે [કોરમ : જે. આર. વોરા, જે., જેમ કે તેઓ તે સમયે હતા અને એમ. આર. શાહ, જે.] અપીલ માટે મંજૂરી આપી અને તેથી અપીલ એડમિટ કરી.

૬. સંબંધિત પક્ષો માટે ઉપસ્થિત રહેલા વિદ્વાન એડવોકેટોને સાંભળ્યા.

૭. અપીલકર્તા-રાજ્ય વતી ઉપસ્થિત રહેલા વિદ્વાન એપીપી સુશ્રી મોક્ષા ઠક્કરે સેશન્સ કેસ નં. ૧૨૦/૧૯૯૨ માં આપેલા તારીખ ૩૦/૦૪/૨૦૦૫ ના આક્ષેપિત ચુકાદા અને હુકમને પડકારતાં જણાવ્યું કે તે કાયદા, રેકૉર્ડ પરના પુરાવા અને ન્યાયના સ્થાપિત સિદ્ધાંતોથી વિરુદ્ધ છે. તેમણે વધુમાં ભારપૂર્વક જણાવ્યું કે વિદ્વાન ટ્રાયલ જજે મૌખિક તેમજ દસ્તાવેજી પુરાવાનું યોગ્ય મૂલ્યાંકન કર્યું નથી અને તેથી અત્રેના સામાવાળાઓને ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ ૩૦૨, ૩૨૪ સાથે વાંચતા કલમ ૧૧૪ હેઠળ શિક્ષાપાત્ર ગુનામાંથી દોષમુક્ત કરવામાં ભૂલ કરી છે. પ્રોસિક્યુશને આરોપીઓ સામે મૂકવામાં આવેલા આરોપો મુજબ વ્યાજબી શંકાથી પર પોતાનો કેસ સ્પષ્ટપણે સાબિત કર્યો છે.

૭.૧ તેમણે વધુમાં ભારપૂર્વક જણાવ્યું કે પ્રોસિક્યુશન પક્ષ તરફથી મેડિકલ ઓફિસરની તપાસ કરીને, તે સ્પષ્ટપણે સાબિત થયું હતું કે મૃતક ફરિયાદીનું મૃત્યુ સાપ્રાધ મનુષ્યવધ હતું. કે, સાક્ષી નં. ૪ પ્રકાશચંદ્ર ગોકુલદાસ મોડા આંક-૩૮ પર, જેઓ પોતે પણ એક ઈજાગ્રસ્ત સાક્ષી છે તેમજ મિ. ભરત પ્રાણશંકર ધોળકિયા [સાક્ષી નં. ૫ : આંક-૪૦] જેઓ રાજકોટની સિવિલ હોસ્પિટલમાં મેડિકલ ઓફિસર તરીકે ફરજ બજાવતા હતા, તેમણે પ્રોસિક્યુશનના કેસને સ્પષ્ટપણે ટેકો આપ્યો છે. ડૉ. ધોળકિયાએ સ્પષ્ટપણે જણાવ્યું છે કે તારીખ ૦૭/૧૧/૧૯૯૧ ના રોજ, તેમણે ચતુરભાઈ કાંજીભાઈ; જનાબેન અને બાબુભાઈ અને સવશીભાઈની તપાસ કરી હતી જેમને ઈજાઓ થઈ હતી અને તે અસરથી તેમણે ચાર સર્ટિફિકેટ આપ્યા હતા જે આંક-૪૧ થી ૪૫ પર રેકૉર્ડ પર રજૂ કરવામાં આવ્યા હતા. તેમણે વધુમાં જણાવ્યું છે કે ચતુરભાઈ કાંજીભાઈને થયેલી ઈજા નં. ૧ મુદ્દામાલ આર્ટિકલ નં. ૯ એટલે કે છરીથી શક્ય બની શકે છે; ઈજા નં. ૨ લાકડીના ઘાથી શક્ય બની શકે છે. ઉક્ત પ્રોસિક્યુશન સાક્ષીએ મૃતક સવશીભાઈની પણ તપાસ કરી હતી અને માથાની ડાબી બાજુએ એક ઈજા શોધી કાઢી હતી જ્યાં ફેક્ચર હતું જે ધારદાર કાપનારા શસ્ત્રથી શક્ય બની શકે છે. આ મેડિકલ ઓફિસરના પુરાવા પરથી સ્પષ્ટ થાય છે કે ઈજાગ્રસ્ત વ્યક્તિઓને થયેલી તમામ ઈજાઓ; જેમાં મૃતકનો પણ સમાવેશ થાય છે, તે ઝપાઝપીને કારણે થઈ હતી અને આ ઈજાઓને ઈજાગ્રસ્ત વ્યક્તિઓના પુરાવાથી સમર્થન મળે છે; જેમાં

મૃતકનો પણ સમાવેશ થાય છે જેમણે પોતાની ફરિયાદ નોંધાવી હતી. તેમના જણાવ્યા મુજબ, તારીખ ૦૭/૧૧/૧૯૯૧ ના રોજ ગુનાના દિવસે જ મૃતક દ્વારા પોતે ફરિયાદ નોંધાવવામાં આવી હતી જ્યારે ફરિયાદીને સિવિલ હોસ્પિટલ, રાજકોટ ખાતે પ્રારંભિક તબક્કે દાખલ કરવામાં આવ્યા હતા.

૭.૨ વિદ્વાન એપીપીએ આ કોર્ટનું ધ્યાન આંક-૫૧ તરફ દોર્યું જે સાક્ષી નં. ૬ ડૉ. નિખિલકુમાર પુષ્કરરાય બુચનો પુરાવો છે, જેઓ રાજકોટ સિવિલ હોસ્પિટલમાં મેડિકલ ઓફિસર તરીકે ફરજ બજાવતા હતા. તેમણે મૃતક ફરિયાદીનું પોસ્ટમોર્ટમ કર્યું હતું અને નોંધ તૈયાર કરી હતી, જે આંક-૫૫ પર રેકૉર્ડ પર રજૂ કરવામાં આવી છે. તેમણે એવો પણ અભિપ્રાય આપ્યો છે કે મૃતકને તેના માથાની ડાબી બાજુએ થયેલી ઈજાઓ કુદરતી ક્રમમાં મૃત્યુ નીપજાવવા માટે પૂરતી હતી. કે, પ્રોસિક્યુશન સાક્ષીઓ એટલે કે, કાંજીભાઈ સવશીભાઈ [સાક્ષી નં. ૭ : આંક-૭૪] અને રઘુભાઈ લીંબાભાઈ [સાક્ષી નં. ૮ : આંક-૭૫] આ બનાવના નજરે જોનાર સાક્ષીઓ છે. આ બંને સાક્ષીઓએ પણ સમગ્ર બનાવનું વર્ણન કરીને અને ઝઘડો કેવી રીતે થયો, જ્યારે તેઓ પોતાના ઘરે પરત ફરી રહ્યા હતા અને આરોપીઓએ તેમના કાકા મૃતક - સવશીભાઈ પર કેવી રીતે હુમલો કર્યો તે સમજાવીને પ્રોસિક્યુશન કેસને ટેકો આપ્યો છે. કે અન્ય સાક્ષી ચતુરભાઈ ભીમજીભાઈ [સાક્ષી નં. ૯] જેઓની આંક-૭૬ પર તપાસ કરવામાં આવી હતી તેમને પણ બનાવમાં ઈજાઓ થઈ હતી અને તેઓ પણ નજરે જોનાર સાક્ષી છે જેમણે પ્રોસિક્યુશન કેસને

ટેકો આપ્યો છે. તેમણે દરેક આરોપીઓને ઓળખીને, તેમને તેમજ અન્ય સાક્ષીઓને ઈજાઓ પહોંચાડવામાં અને મૃતક પર પણ જીવલેણ ઈજાઓ પહોંચાડવામાં ભજવેલી ભૂમિકા દર્શાવી છે. પ્રોસિક્યુશન સાક્ષીઓના પુરાવાઓને મેડિકલ ઓફિસરો દ્વારા આપવામાં આવેલા પુરાવાઓ અને રેકૉર્ડ પર રજૂ કરાયેલા સર્ટિફિકેટ્સથી સમર્થન મળે છે. આ સાક્ષીઓના પુરાવા પર અવિશ્વાસ કરવાનું કોઈ કારણ નહોતું, તેમ તેમણે ભારપૂર્વક જણાવ્યું હતું. એટલું જ નહીં, આ સાક્ષીઓની ઉલટતપાસ દરમિયાન, તેમણે પ્રોસિક્યુશન કેસને સંપૂર્ણપણે ટેકો આપ્યો છે. અન્ય પ્રોસિક્યુશન સાક્ષી બાબુભાઈ તળશીભાઈ [સાક્ષી નં. ૧૦ : આંક-૭૭] પણ બનાવના નજરે જોનાર સાક્ષી છે જેઓ પ્રોસિક્યુશન કેસને ટેકો આપે છે, અને તે જ રીતે સમગ્ર બનાવનું વર્ણન કરે છે. પોલીસ સાક્ષીઓના પુરાવા, જેમણે પ્રોસિક્યુશન કેસને પણ ટેકો આપ્યો છે, તે વિદ્વાન ટ્રાયલ જજ દ્વારા માનવા જોઈતા હતા. સામાવાળાઓનો નિર્દોષ છુટકારો ગેરકાયદેસર અને ભૂલભરેલો છે, અને તેથી, વિદ્વાન એપીપી સુશ્રી મોક્ષા ઠક્કરે આ કોર્ટને રાજકોટના વિદ્વાન એડિશનલ સેશન્સ જજ દ્વારા સેશન્સ કેસ નં. ૧૨૦/૧૯૯૨ માં સામાવાળા-આરોપીઓને દોષમુક્ત કરતો તારીખ ૩૦/૦૪/૨૦૦૫ નો આક્ષેપિત ચુકાદો અને હુકમ રદ કરવા અને આ અપીલ મંજૂર કરવા વિનંતી કરી હતી.

૮. આનાથી વિપરીત, સામાવાળાઓ વતી ઉપસ્થિત રહેલા વિદ્વાન એડવોકેટ મિ. પ્રવીણ ગોંડલિયાએ પ્રોસિક્યુશન દ્વારા કરવામાં આવેલી રજૂઆતોનો સખત વિરોધ

કચો હતો અને ભારપૂર્વક જણાવ્યું હતું કે પ્રોસિક્યુશન વ્યાજબી શંકાથી પર પોતાનો કેસ સાબિત કરવામાં સખત રીતે નિષ્ફળ ગયું છે. પ્રોસિક્યુશન કોર્ટ સમક્ષ મજબૂત અને વિશ્વસનીય પુરાવા રજૂ કરવામાં નિષ્ફળ ગયું છે. તબીબી પુરાવા, મેડિકલ ઓફિસરની તપાસ, પ્રોસિક્યુશનના પુરાવાથી વિરુદ્ધ છે જ્યારે કોર્ટ સમક્ષ તેમની જુબાનીમાં નજરે જોનાર સાક્ષીઓ વચ્ચે સચોટ વિરોધાભાસ અને વિસંગતતાઓ છે, કારણ કે કોઈ પણ સાક્ષી વિશ્વસનીય કે ભરોસાપાત્ર નથી, જેમ વિદ્વાન ટ્રાયલ જજે યોગ્ય રીતે શોધી કાઢ્યું છે, અને તેથી, તેના પર આધાર રાખી શકાય નહીં. પ્રોસિક્યુશન દ્વારા કોઈ સ્વતંત્ર સાક્ષીઓની તપાસ કરવામાં આવી નથી. પ્રોસિક્યુશન દ્વારા માત્ર હિત ધરાવતા સાક્ષીઓની તપાસ કરવામાં આવી છે, જોકે, તેમના પુરાવા એકબીજાથી વિરુદ્ધ છે. પ્રોસિક્યુશન દ્વારા આરોપીને ગુના સાથે જોડતા કોઈ સચોટ કે મજબૂત પુરાવા રજૂ કરવામાં આવ્યા નથી. તે જ ગુનામાં, અત્રેના સામાવાળાઓ એટલે કે, ગોવિંદભાઈ શિવાભાઈ કોળી; જગાભાઈ અંબાભાઈ કોળી; મગનભાઈ ગોવિંદભાઈ કોળીને પણ ગંભીર ઈજાઓ થઈ હતી અને તેમના દ્વારા એક સામસામે ફરિયાદ પણ દાખલ કરવામાં આવી હતી, જે ફરિયાદી પક્ષ સામે સેશન્સ કેસ નં. ૨૫૪/૧૯૯૮ માં રૂપાંતરિત થઈ હતી. તે જ ગુનામાં આરોપી નં. ૧ થી ૩ ને થયેલી ઈજા ટ્રાયલ કોર્ટ સમક્ષ તેમની જુબાનીમાં પ્રોસિક્યુશન સાક્ષીઓ દ્વારા ક્યારેય સ્પષ્ટ કરવામાં આવી ન હતી. પ્રોસિક્યુશન દ્વારા તપાસવામાં આવેલા તમામ સાક્ષીઓએ સામાવાળાઓને થયેલી ઈજાઓને સંપૂર્ણપણે નકારી કાઢી છે, અને તેથી, તે પ્રોસિક્યુશનના પક્ષે ગંભીર ભૂલ છે.

તેથી, સામાવાળાઓ માટે ઉપસ્થિત વિદ્વાન એડવોકેટના જણાવ્યા અનુસાર, અત્રે આક્ષેપિત ચુકાદો અને હુકમ કોઈ પણ દખલગીરીને પાત્ર નથી કારણ કે તે તદ્દન કાયદેસર અને માન્ય છે અને વિદ્વાન ટ્રાયલ જજ દ્વારા આરોપીને દોષમુક્ત કરવામાં કોઈ ભૂલ કરવામાં આવી નથી જેથી આ કોર્ટ દ્વારા કોઈ દખલગીરીની જરૂર પડે. આથી, સામાવાળાઓ વતી ઉપસ્થિત વિદ્વાન એડવોકેટ મિ. ગોંડલિંયા દ્વારા રાજ્ય દ્વારા કરવામઆવેલી અપીલને ફગાવી દેવા વિનંતી કરવામાં આવી હતી.

૯. અપીલકર્તા-રાજ્ય માટેના વિદ્વાન એડવોકેટ તેમજ સામાવાળાઓ માટેના વિદ્વાન એડવોકેટને સાંભળ્યા પછી, આપણી સમક્ષ મૂકવામાં આવેલા સાહિત્ય પર આપણું ધ્યાન કેન્દ્રિત કરીને, સૌથી પહેલા, અમે કાનૂની સ્થિતિનું વિશ્લેષણ કરવા માંગીએ છીએ.

૧૦. સાધુ શરણ સિંહ વિ. ઉત્તર પ્રદેશ રાજ્ય અને અન્ય ના કેસમાં, જે (૨૦૧૬) ૪ એસસીસી ૩૫૭ માં રિપોર્ટ થયેલ છે, સર્વોચ્ચ અદાલતે નિર્દોષ છુટકારાના આદેશ સામેની અપીલમાં દખલગીરીના વ્યાપની ચર્ચા કરતી વખતે નીચે મુજબ ઠરાવ્યું અને અવલોકન કર્યું:-

“૨૦. સામાન્ય રીતે, નિર્દોષ છુટકારા સામેની અપીલ એ દોષસહિત ઠરાવવા સામેની અપીલ કરતા સાવ અલગ સ્થાન પર હોય છે. નિર્દોષ છુટકારા સામેની અપીલમાં જ્યાં આરોપીની તરફેણમાં નિર્દોષતાનું અનુમાન વધુ મજબૂત બને છે, ત્યાં એપેલેટ કોર્ટ નિર્દોષ છુટકારાના આદેશમાં ત્યારે જ દખલ કરશે જ્યારે તથ્ય અને કાયદાની વિકૃતિ હોય. જોકે, અમારું માનવું છે કે કોર્ટની સર્વોચ્ચ પ્રાથમિકતા સચોટ ન્યાય આપવાની અને ન્યાયની નિષ્ફળતાને અટકાવવાની છે જે ગુના માટે દોષી હોય તેવા આરોપીને છોડી મૂકવાથી ઉદ્ભવી શકે છે. ગુનેગારના નિર્દોષ છુટકારાથી જે ન્યાયની નિષ્ફળતા થઈ શકે છે તે નિર્દોષ વ્યક્તિને સજા કરવાથી ઓછી નથી. આ કોર્ટે, સામ્બશિવન વિ. કેરળ રાજ્ય, (૧૯૯૮) ૫ એસસીસી ૪૧૨ માં નિર્દોષ છુટકારા સામેની અપીલમાં એપેલેટ કોર્ટની સત્તાઓના વ્યાપ અંગેના સિદ્ધાંતો રજૂ કરતી વખતે ઠરાવ્યું છે :

“૭. નિર્દોષ છુટકારા સામેની અપીલમાં એપેલેટ કોર્ટની સત્તાઓના વ્યાપ અંગેના સિદ્ધાંતો સુસ્થાપિત છે. નિર્દોષ છુટકારા સામેની અપીલમાં એપેલેટ કોર્ટની સત્તાઓ દોષસહિત ઠરાવવા સામેની અપીલ કરતા ઓછી નથી. પરંતુ જ્યાં રેકૉર્ડ પરના પુરાવાના આધારે બે વિચારો વ્યાજબી રીતે શક્ય હોય ત્યાં એપેલેટ કોર્ટ ટ્રાયલ કોર્ટના

વિચારોના સ્થાને પોતાનો વિચાર મૂકી શકતી નથી. જ્યારે રેકૉર્ડ પરના પુરાવાની વિચારણામાં અને તેમાંથી તારણો કાઢવામાં આરોપીને છોડી મૂકવાનો ટ્રાયલ કોર્ટનો અભિગમ સ્પષ્ટપણે ભૂલભરેલો જણાય ત્યારે જ એપેલેટ કોર્ટ નિર્દોષ છુટકારાના આદેશમાં દખલ કરી શકે છે.”

૧૧. કેસના તથ્યો, સંબંધિત પક્ષો માટે ઉપસ્થિત રહેલા વિદ્વાન એડવોકેટો દ્વારા કરવામાં આવેલી રજૂઆતોને ધ્યાનમાં રાખીને અને કેસના રેકૉર્ડ પર ઉપલબ્ધ સાહિત્યની ચકાસણી કર્યા પછી, એવું જણાય છે કે પ્રોસિક્યુશને તેમના સાક્ષીઓ એટલે કે, છગનભાઈ મંગાભાઈ [સાક્ષી નં. ૩ આંક-૩૪ પર]; કાંજીભાઈ સવશીભાઈ [સાક્ષી નં. ૭ આંક-૭૪ પર]; રઘુભાઈ લીંબાભાઈ [સાક્ષી નં. ૮ આંક-૭૫ પર]; ચતુરભાઈ ભીમજીભાઈ [સાક્ષી નં. ૯ આંક-૭૬ પર]; બાબુભાઈ તળશીભાઈ [સાક્ષી નં. ૧૦ આંક-૭૭ પર] અને મોહનભાઈ છનાભાઈ મકવાણા [સાક્ષી નં. ૧૨ આંક-૮૫ પર] ની બનાવના નજરે જોનાર સાક્ષીઓ તરીકે તપાસ કરી છે. આ નજરે જોનાર સાક્ષીઓમાંથી, સાક્ષી નં. ૭ કાંજીભાઈ સવશીભાઈ; સાક્ષી નં. ૯ ચતુરભાઈ ભીમજીભાઈ અને સાક્ષી નં. ૧૦ બાબુભાઈ તળશીભાઈ ઈજાગ્રસ્ત સાક્ષીઓ છે. પ્રોસિક્યુશન કેસ મુજબ, બનાવમાં જનાબેનને પણ ઈજાઓ થઈ હતી, પરંતુ પ્રોસિક્યુશને ટ્રાયલ કોર્ટ સમક્ષ સાક્ષી તરીકે તેમની તપાસ કરવાનું પસંદ કર્યું નથી. બનાવની ફરિયાદ મૃતક સવશીભાઈ વસ્તાભાઈ

દ્વારા નોંધાવવામાં આવી હતી, જ્યારે તેઓ તારીખ ૧૩/૧૧/૧૯૯૧ ના રોજ સિવિલ હોસ્પિટલ, રાજકોટ ખાતે દાખલ હતા. સાક્ષી નં. ૪ ડૉ. પ્રકાશચંદ્ર ગોકુલદાસ મોડા અને સાક્ષી નં. ૫ ડૉ. ભરત પ્રાણશંકર ધોળકિયા સાથે સાક્ષી નં. ૭ કાંજીભાઈ સવશીભાઈ; સાક્ષી નં. ૮ રઘુભાઈ લીંબાભાઈ; સાક્ષી નં. ૯ ચતુરભાઈ ભીમજીભાઈ અને સાક્ષી નં. ૧૦ બાબુભાઈ તળશીભાઈની જુબાનીને ધ્યાનમાં લેતા, પ્રથમ દર્શનીય રીતે એ પ્રસ્થાપિત થાય છે કે સવશીભાઈ વસ્તાભાઈને ઈજાઓ થઈ હતી અને તેમની સારવાર દરમિયાન, તેઓ રાજકોટની ગોંડલિયા હોસ્પિટલમાં સારવાર હેઠળ હતા ત્યારે તે ઈજાઓના કારણે મૃત્યુ પામ્યા હતા. મૃતદેહનું પોસ્ટમોર્ટમ સાક્ષી નં. ૬ ડૉ. નિખિલકુમાર પુષ્કરરાય બુચ [આંક-૫૧] દ્વારા કરવામાં આવ્યું હતું. તેમણે આંક-૫૫ થી પોસ્ટમોર્ટમ રિપોર્ટ રજૂ કર્યો છે અને અભિપ્રાય આપ્યો છે કે મૃતકને માથામાં થયેલી ઈજાના કારણે તેમનું અવસાન થયું હતું.

૧૨. તપાસ અમલદાર શ્રી અચેન્દ્રકુમાર સીતારામભાઈ [સાક્ષી નં. ૧૭ : આંક-૯૪] અને સાક્ષી નં. ૨૦ ચંદ્રવદન પ્રભુલાલ દલાલ, જેઓ તે સમયે પીએસઆઈ તરીકે ફરજ બજાવતા હતા, તેમની જુબાની પરથી એવું જણાય છે કે આરોપીઓને ઈજા પહોંચાડવા બદલ આ કેસના ઈજાગ્રસ્ત વ્યક્તિઓ વિરુદ્ધ એક ફરિયાદ નોંધાઈ હતી અને સામસામે ફરિયાદ પણ દાખલ કરવામાં આવી હતી. પ્રોસિક્યુશન સાક્ષીઓ ચતુરભાઈ ભીમજીભાઈ અને રઘુભાઈ લીંબાભાઈ તેમજ બાબુભાઈ તળશીભાઈએ સ્વીકાર્યું છે કે આ બનાવના સંબંધમાં, તેઓ પણ તે જ કોર્ટમાં

ટ્રાયલનો સામનો કરી રહ્યા છે, અને તેથી, એ એક અવિવાદિત હકીકત છે કે સામાવાળા-આરોપીઓ દ્વારા ઈજાગ્રસ્ત સાક્ષીઓ વિરુદ્ધ સામસામે ફરિયાદ દાખલ કરવામાં આવી હતી, જે સેશન્સ કેસ નં. ૨૫૪/૧૯૯૮ તરીકે ચલાવવામાં આવી હતી.

૧૩. પ્રોસિક્યુશન સાક્ષીઓમાંથી, સાક્ષી નં. ૭ કાંજીભાઈ સવશીભાઈ; સાક્ષી નં. ૮ રઘુભાઈ લીંબાભાઈ; સાક્ષી નં. ૯ ચતુરભાઈ ભીમજીભાઈ અને સાક્ષી નં. ૧૦ બાબુભાઈ તળશીભાઈએ ચોક્કસપણે પ્રોસિક્યુશન કેસને ટેકો આપ્યો છે, જ્યારે અન્ય નજરે જોનાર સાક્ષીઓ એટલે કે, સાક્ષી નં. ૩ છગનભાઈ મંગાભાઈ અને સાક્ષી નં. ૧૨ મોહનભાઈ છનાભાઈએ પ્રોસિક્યુશનને ટેકો આપ્યો નથી અને તેઓ હોસ્ટાઈલ થઈ ગયા છે. રેકૉર્ડ પરથી એવું પણ જણાય છે કે આરોપી નં. ૩-અત્રેના સામાવાળા નં. ૩ એટલે કે, મગનભાઈ ગોવિંદભાઈ કોળી એ મોંગીબેનના પુત્ર છે, જેઓ મૃતકના કાકી થાય છે, અને જ્યારે, ગોવિંદ શિવાભાઈ કોળી, જેઓ મૂળ આરોપી નં. ૪ છે, તેમનું આ અપીલ પેઝિંગ હતી તે દરમિયાન અવસાન થયું છે, જેમ કે સામાવાળા માટેના વિદ્વાન એડવોકેટ મિ. ગોંડલિયા દ્વારા જાહેર કરવામાં આવ્યું છે, અને તેથી તેમની વિરુદ્ધની અપીલ એબેટ થાય છે. સાક્ષીઓ - ચતુરભાઈ ભીમજીભાઈ; બાબુભાઈ તળશીભાઈ અને કાંજીભાઈ સવશીભાઈએ તેમની જુબાનીમાં જણાવ્યું છે કે આરોપીઓએ ફરિયાદી-સવશીભાઈ વસ્તાભાઈ પર હુમલો કર્યો હતો અને જેના પરિણામે, તેઓ ઈજાઓના કારણે મૃત્યુ પામ્યા

હતા. પરંતુ, સમગ્ર પરથી એવું જણાય છે કે પુરાવામાં આ સાક્ષી દ્વારા બનાવની સાચી હકીકતો જાહેર કરવામાં આવી ન હતી.

૧૪. એ અવિવાદિત છે કે તમામ આરોપીઓમાંથી, આરોપી નં. ૨, ૩ અને ૪ ને તે જ બનાવમાં ગંભીર સ્વરૂપની ઈજાઓ થઈ હતી. મેડિકલ ઓફિસર સાક્ષી નં. ૫ ડૉ. ભરત પ્રાણશંકર ધોળકિયાએ પણ જણાવ્યું છે કે તારીખ ૦૭/૧૧/૧૯૯૧ એટલે કે ગુનાની તારીખે, તેમણે આરોપી નં. ૨, ૩ અને ૪ ની તપાસ કરી હતી. ગોવિંદભાઈ શિવાભાઈ કોળીના પુરાવા મુજબ, તેમને માથામાં ઈજા થઈ હતી; જગાભાઈ અંબાભાઈ કોળીને તેમના જમણા ખભા પર પાછળની બાજુએ ઈજા અને કપાળમાં ઈજા થઈ હતી. જ્યારે મગનભાઈ ગોવિંદભાઈ કોળીને તેના જમણા હાથ પર ઈજા થઈ હતી. આ સાક્ષી દ્વારા અનુક્રમે આંક-૪૭, ૪૮ અને ૪૯ પર તેમના ઈજાના સર્ટિફિકેટ્સ રજૂ કરવામાં આવ્યા હતા. આરોપી જગાભાઈ અંબાભાઈ કોળીને તેના હાથ પર થયેલી ઈજા ધારદાર કાપનારા શસ્ત્રથી શક્ય હતી; જ્યારે આરોપી ગોવિંદભાઈ શિવાભાઈ કોળીને થયેલી ઈજા લાકડી, પાઈપ અથવા સખત અને બુઢા પદાર્થથી શક્ય હતી.

૧૫. જો આપણે પ્રોસિક્યુશન દ્વારા રજૂ કરાયેલા સમગ્ર પુરાવા પર વિચાર કરીએ, તો તમામ નજરે જોનાર સાક્ષીઓ અને ઈજાગ્રસ્ત સાક્ષીઓએ બનાવમાં આરોપી નં. ૨, ૩ અને ૪ ને થયેલી ઈજાઓનો ઈનકાર કર્યો છે. પ્રોસિક્યુશનના કોઈ પણ

સાક્ષી દ્વારા આરોપીને થયેલી ઈજાઓ અંગે કોઈ સ્પષ્ટતા કરવામાં આવી ન હતી. પ્રોસિક્યુશન સાક્ષી કાંજી સવજીભાઈએ તેમની ઉલટતપાસમાં સંપૂર્ણપણે નકારી કાઢ્યું છે કે આરોપી નં. ૨, ૩ અને ૪ ને કોઈ ઈજાઓ થઈ હતી અથવા ફરિયાદી પક્ષે તેમને કોઈ ઈજા પહોંચાડી હતી. અન્ય પ્રોસિક્યુશન સાક્ષી રઘુભાઈ લીંબાભાઈએ તેમની મુખ્ય તપાસમાં નકારી કાઢ્યું છે કે પ્રોસિક્યુશન પક્ષના કોઈ પણ વ્યક્તિએ આરોપી વ્યક્તિઓને ઈજા પહોંચાડી હતી. ઉલટતપાસમાં પણ તેમણે આરોપીઓ પર હુમલો થયાનું નકાર્યું છે. તેમણે આરોપીને કોઈ ઈજા જોઈ નથી. તેમણે નકારી કાઢ્યું છે કે ફરિયાદી પક્ષના હાથમાં કોઈ શસ્ત્ર હતું, કે આરોપીને કોઈ ઈજા થઈ હતી.

૧૪.૧ એ ૪ રીતે, પ્રોસિક્યુશન સાક્ષી ચતુરભાઈ ભીમજીભાઈ [સાક્ષી નં. ૮ : આંક-૭૬] એ સાક્ષી નં. ૮ રઘુભાઈ લીંબાભાઈના કથનને ટેકો આપ્યો છે. સાક્ષી બાબુભાઈ તળશીભાઈએ પણ આરોપી પક્ષના શરીર પર કોઈ ઈજા ન પહોંચાડવાના પ્રોસિક્યુશન સાક્ષીઓના કથનને ટેકો આપ્યો છે. તેમણે વધુમાં જણાવ્યું છે કે ફરિયાદી પક્ષના હાથમાં કોઈ શસ્ત્ર નહોતા કે તેમણે કોઈના પર હુમલો કર્યો નહોતો. તેમણે જોયું નથી કે ફરિયાદી પક્ષ દ્વારા આરોપીઓ પર હુમલો કરવામાં આવ્યો હતો, જોકે, આ તમામ પ્રોસિક્યુશન સાક્ષીઓ હાજર હતા અને બનાવ જોયો હતો. તેમણે હિંમતપૂર્વક નકારી કાઢ્યું કે તે જ બનાવમાં આરોપીઓને કોઈ ઈજા થઈ હતી. ન તો તેમણે આરોપી વ્યક્તિઓને કોઈ ઈજા થતી જોઈ છે.

ઉપર ચર્ચા કર્યા મુજબ, આરોપી નં. ૨, ૩ અને ૪ ને તે જ બનાવમાં ગંભીર સ્વરૂપની ઈજાઓ થઈ છે, જોકે, પ્રોસિક્યુશન તેમના દ્વારા કોઈ ઈજા પહોંચાડવામાં આવી નથી તેમ નકારીને આ ઈજાઓ અંગે સંપૂર્ણપણે મૌન છે, કે તે અસરથી કોઈ સ્પષ્ટતા કરવામાં આવી નથી.

૧૫. આ પ્રોસિક્યુશન સાક્ષીના પુરાવા પરથી એવું જણાય છે કે મહત્વના મુદ્દા પર, આ સાક્ષીઓ સાચી હકીકતો છુપાવી રહ્યા છે, અને તેથી, ખૂનના આવા કેસમાં પ્રોસિક્યુશનના પુરાવા પર આધાર રાખી શકાય નહીં જ્યારે આરોપીઓને ગંભીર ઈજાઓ થઈ હોય અને પ્રોસિક્યુશન સાક્ષીઓએ આવી ઈજાઓનો સંપૂર્ણપણે ઈનકાર કર્યો હોય. આમ, આરોપીને થયેલી ઈજાઓ અંગે રેકૉર્ડ પર કોઈ સ્પષ્ટતા ન આવવાના અભાવે, તે પ્રોસિક્યુશન કેસ માટે ઘાતક બનશે, કારણ કે તેઓ કોર્ટ સમક્ષ સાચી હકીકતો જાહેર કરી રહ્યા નથી, અને તેથી, પ્રોસિક્યુશન સાક્ષીઓના પુરાવા સ્વીકારવા મુશ્કેલ છે. તે જ બનાવમાં આરોપી નં. ૨, ૩ અને ૪ ને જે કંઈ ઈજાઓ થઈ હતી તે સામાન્ય સ્વરૂપની કે ઉપરછાલી ન હતી, પરંતુ તબીબી પુરાવા મુજબ તે ગંભીર સ્વરૂપની હતી. જો નજરે જોનાર સાક્ષીઓ ઘટના સમયે હાજર હતા અને ગુનો જોયો હોય, તો સામાન્ય ક્રમમાં, તેમણે આરોપી વ્યક્તિઓને થયેલી ઈજાઓ જોઈ હોવી જોઈએ.

૧૬. રાજેન્દ્ર સિંહ વિ. બિહાર રાજ્ય, (૨૦૦૦) ૪ એસસીસી ૨૯૮ ના કેસમાં રિપોર્ટ થયા મુજબ, સામાન્ય રીતે, પ્રોસિક્યુશન આરોપી પરની દરેક ઈજાને સ્પષ્ટ કરવા માટે બંધાયેલ નથી, ભલે બનાવના ક્રમમાં ઈજાઓ થઈ હોય, જો ઈજાઓ નાની પ્રકૃતિની હોય, પરંતુ તે જ સમયે, જો પ્રોસિક્યુશન આરોપી વ્યક્તિઓમાંથી એક પરની ગંભીર ઈજાને સ્પષ્ટ કરવામાં નિષ્ફળ જાય જે તે જ બનાવના ક્રમમાં થઈ હોવાનું પ્રસ્થાપિત થાય છે તો ચોક્કસપણે, કોર્ટ પ્રોસિક્યુશન કેસને એવા ગ્રાઉન્ડ પર થોડી શંકા સાથે જુએ છે કે પ્રોસિક્યુશને બનાવના સાચા વર્ણનને છુપાવ્યું છે. અહીં પણ, તબીબી પુરાવા પરથી, તે સ્પષ્ટપણે પ્રસ્થાપિત થાય છે કે આરોપી નં. ૨, ૩ અને ૪ ને ગંભીર ઈજાઓ થઈ છે જે તે જ બનાવમાં નાની પ્રકૃતિની નથી. જોકે, પ્રોસિક્યુશને આરોપીઓને થયેલી આવી ઈજાઓનો સંપૂર્ણપણે ઈનકાર કર્યો છે અને આ પાસા પર મૌન છે. કોઈપણ સાક્ષીએ આરોપીને થયેલી કોઈ પણ ઈજા સ્પષ્ટ કરી નથી. તેથી, પ્રોસિક્યુશનનો કેસ શંકાસ્પદ જણાય છે, કારણ કે પ્રોસિક્યુશને બનાવનું સાચું વર્ણન છુપાવવાનો પ્રયાસ કર્યો છે.

૧૬.૧ વધુમાં, ટ્રાયલ કોર્ટ સમક્ષ પ્રોસિક્યુશન દ્વારા તપાસવામાં આવેલા નજરે જોનાર સાક્ષીઓ પરથી, તેમના પુરાવા ભરોસાપાત્ર કે સત્યવાદી નથી, કારણ કે પ્રોસિક્યુશન સાક્ષીઓ એટલે કે, ચતુરભાઈ ભીમજીભાઈ; રઘુભાઈ લંબાભાઈ અને બાબુભાઈ તળશીભાઈએ જણાવ્યું છે કે ગોરધનભાઈ અંબાભાઈ દ્વારા ચતુરભાઈ ભીમજીભાઈ પર તેમના કપાળ પર છરી વડે હુમલો કરવામાં આવ્યો હતો. જ્યારે,

સવશીભાઈ વસ્તાભાઈ પર મગનભાઈ ગોવિંદભાઈ દ્વારા પથ્થર વડે; ગોવિંદભાઈ શિવાભાઈ દ્વારા પાઈપ વડે અને ગોરધનભાઈ અંબાભાઈ દ્વારા લાકડી વડે હુમલો કરવામાં આવ્યો હતો. પરંતુ, પ્રોસિક્યુશન સાક્ષી અચેન્દ્રકુમાર સીતારામ, તપાસ અમલદારના પુરાવા પરથી એવું બહાર આવે છે કે આ ત્રણેય સાક્ષીઓએ પોલીસ સમક્ષ નોંધાયેલા તેમના નિવેદનમાં એવું જણાવ્યું નથી કે આરોપીઓ દ્વારા કયા શસ્ત્રોનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હતો, અથવા તેમને અથવા મૃતક સવશીભાઈ વસ્તાભાઈને શરીરના કયા ભાગ પર ઈજા પહોંચાડવામાં આવી હતી. તેથી, આ પ્રોસિક્યુશન સાક્ષીઓ દ્વારા પોલીસ સમક્ષ કરવામાં આવેલા નિવેદનો પરથી સ્પષ્ટ થાય છે કે તેમણે કોર્ટ સમક્ષ જે કંઈ નિવેદન આપ્યું છે, તે તેમણે તેમના નિવેદનમાં સાચું જણાવ્યું ન હતું, પરંતુ પ્રથમ વખત તેમણે કોર્ટ સમક્ષ તે જાહેર કર્યું છે. ફોજદારી ટ્રાયલમાં આરોપી દ્વારા ઈજાગ્રસ્તને થયેલી ઈજાઓ સાબિત કરવી ખૂબ જ મહત્વપૂર્ણ છે. પરંતુ, પોલીસ સમક્ષના નિવેદનોમાં આ સાક્ષીઓ મૌન રહ્યા છે. તેમની જુબાનીમાં મહત્વના વિરોધાભાસ સાથે, તપાસ અમલદાર સમક્ષના તેમના નિવેદનોથી વિરુદ્ધ, ઈજાગ્રસ્તને ઈજાઓ પહોંચાડવાના સંદર્ભમાં તેમનો પુરાવો ખૂબ જ નબળો પુરાવો છે.

૧૬.૨ વધુમાં, ઈજાગ્રસ્ત વ્યક્તિ ચતુરભાઈ ભીમજીભાઈ [સાક્ષી નં. ૯ : આંક- ૭૯] એ કોર્ટ સમક્ષ જણાવ્યું છે કે ગોરધનભાઈ અંબાભાઈ પર છરી વડે હુમલો

કરવામાં આવ્યો હતો અને સવશીભાઈ અને ગોરધનભાઈ અંબાભાઈએ તેમના કપાળ પર ઈજાઓ પહોંચાડી હતી.

૧૬.૩ આ તબક્કે, જો આપણે તપાસ અમલદાર – અચેન્દ્રકુમાર સીતારામની જુબાની પર વિચાર કરીએ, તો પ્રોસિક્યુશન સાક્ષી ચતુરભાઈ ભીમજીભાઈએ પોલીસ સમક્ષ એવું જણાવ્યું નથી કે આરોપી દ્વારા છરીનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હતો, અને તેથી, આ સાક્ષીની જુબાની કે મૃતક પર છરી વડે હુમલો કરવામાં આવ્યો હતો અને ઈજાઓ થઈ હતી તે કોર્ટ સમક્ષ કરવામાં આવેલા કથનમાં સુધારા સિવાય કંઈ નથી. ફરિયાદ આંક-૯૨ પર રેકૉર્ડ પર રજૂ કરવામાં આવી છે, જે મૃતકે પોતે દાખલ કરી હતી જ્યારે તેઓ સિવિલ હોસ્પિટલ, રાજકોટ ખાતે દાખલ હતા. સદર ફરિયાદ દાખલ કર્યા પછી, ફરિયાદી-સવશીભાઈ વસ્તાભાઈનું સારવાર દરમિયાન અવસાન થયું હતું અને તેથી, તેને ડાઇંગ ડિક્લેરેશન તરીકે ગણવામાં આવ્યું હતું. હવે, જો આપણે ફરિયાદ તરફ જોઈએ, તો ક્યાંય એવું લખ્યું નથી કે ફરિયાદી સિવાય અન્ય કોઈને બનાવમાં ઈજાઓ થઈ છે. પ્રોસિક્યુશનનો એવો કેસ નથી કે ફરિયાદીને ઈજાઓ થયા પછી, તેઓ બેભાન હતા અને તેમને ખબર નહોતી કે શું બનાવ બન્યો હતો, પરંતુ વાસ્તવમાં, બનાવ પછી ફરિયાદી ભાનમાં હતા અને તે પણ હોસ્પિટલ પહોંચ્યા પછી, તેમણે પોતાની ફરિયાદ નોંધાવી છે. ઈજાગ્રસ્ત વ્યક્તિઓ ફરિયાદી-સવશીભાઈ વસ્તાભાઈના પરિવારના સભ્યો છે. પરંતુ, તેમણે પોતાની ફરિયાદમાં એવું જણાવ્યું નથી કે

તેમનામાંથી કોઈને બનાવમાં કોઈ ઈજાઓ થઈ હતી અથવા તેઓ ઘટના સમયે હાજર હતા. તેથી, ઈજાગ્રસ્ત પ્રોસિક્યુશન સાક્ષીઓનું નિવેદન ભરોસાપાત્ર હોય તેવું જણાતું નથી અને તેથી તેને તેના દર્શનીય મૂલ્ય પર સ્વીકારી શકાય નહીં.

૧૬.૪ આ સમયે, જો આપણે સાક્ષી નં. ૫ ડૉ. ભરત પ્રાણશંકર ઘોળકિયા [આંક-૪૦] ની જુબાની પર વિચાર કરીએ, તો તેમણે ઈજાગ્રસ્ત ચતુરભાઈ કાંજીભાઈ; જનાબેન અને બાબુભાઈ અને સવશીભાઈને તબીબી સારવાર આપી છે. જો આપણે આ મેડિકલ ઓફિસરની જુબાની પર વિચાર કરીએ, તો કોઈ પણ ઈજાગ્રસ્ત વ્યક્તિએ આરોપી વ્યક્તિઓના નામ જાહેર કરતી કોઈ હિસ્ટ્રી આપી નથી. તેમણે માત્ર એટલું જ જણાવ્યું છે કે તેમને ઝપાઝપીમાં ઈજાઓ થઈ છે. ઈજાગ્રસ્ત સાક્ષીઓનું મેડિકલ ઓફિસર સમક્ષ હિસ્ટ્રીમાં આરોપીઓના નામ ન આપવાનું આ વર્તન અકુદરતી જણાય છે. અન્ય પ્રોસિક્યુશન સાક્ષીઓ એટલે કે, સાક્ષી નં. ૩-છગનભાઈ મંગાભાઈ [આંક-૩૪] અને સાક્ષી નં. ૧૨ મોહનભાઈ છનાભાઈ મકવાણા [આંક-૮૫] એ પ્રોસિક્યુશન સ્ટોરીને ટેકો આપ્યો નથી. પ્રોસિક્યુશન દ્વારા તપાસવામાં આવેલા આ સાક્ષીઓ પિતરાઈ ભાઈઓ છે અને હિત ધરાવતા સાક્ષીઓ જણાય છે. ઈજાગ્રસ્ત ફરિયાદી-સવશીભાઈ વસ્તાભાઈ; જેઓ આવી ઈજાઓના કારણે મૃત્યુ પામ્યા હતા અને અન્ય ઈજાગ્રસ્ત વ્યક્તિઓને થયેલી ઈજાઓને ટેકો આપતા કોઈ સ્વતંત્ર સાક્ષીઓની પ્રોસિક્યુશન દ્વારા તપાસ કરવામાં આવી નથી.

૧૭. આમ, પ્રોસિક્યુશન સાક્ષીઓના પુરાવા ધ્યાનમાં લેતા; ઉપર ચર્ચા કર્યા મુજબ, એવું જણાય છે કે તેમણે તેમના કથનમાં સુધારો કરવાનો અને પોલીસ સમક્ષ નોંધાયેલા તેમના નિવેદનોમાં ફેરફાર કરવાનો પ્રયાસ કર્યો છે. તેમનો પુરાવો ભરોસાપાત્ર માલૂમ પડતો નથી, કારણ કે તેને કોઈ સ્વતંત્ર સાક્ષી દ્વારા સમર્થન મળતું નથી. આરોપીઓ દ્વારા પહોંચાડાયેલી ઈજાઓ પ્રોસિક્યુશનના કોઈ પણ સાક્ષી દ્વારા સ્પષ્ટ કરવામાં આવી ન હતી, અને તેથી પણ, આવા નબળા પુરાવા પર, આરોપીને ગુનામાં જોડી શકાય નહીં.

૧૮. હવે, જો આપણે ફરિયાદ આંક-૨૨ ની ચકાસણી કરીએ, તો તેને ડાઇંગ ડિકલેરેશન ગણી શકાય, તો એવું જણાય છે કે આરોપી વ્યક્તિઓના નામ ભૂંસીને અનેક ફેરફારો કરવામાં આવ્યા છે. ફરિયાદમાં, શરૂઆતમાં, આરોપી નં. ૧ નું નામ “મગન અંબા” તરીકે લખવામાં આવ્યું હતું અને ત્યારબાદ, “અંબા” નામ દૂર કરવામાં આવ્યું હતું અને “ગોવિંદ” નામ બદલવામાં આવ્યું હતું. તે જ રીતે, શરૂઆતમાં, આરોપી નં. ૨ નું નામ “રઘુ લીંબા” તરીકે લખવામાં આવ્યું હતું. ત્યારબાદ, આખું નામ દૂર કરીને, “ગોવિંદ શિવા” નું નવું નામ બદલવામાં આવ્યું હતું. વધુમાં, ફરિયાદના પ્રથમ પાના પર, છેલ્લી લીટીમાં, “રઘુ અંબા” નામ દૂર કરવામાં આવ્યું હતું અને તેના સ્થાને, નવું નામ “ગોવિંદ શિવા” તરીકે ઉમેરવામાં આવ્યું હતું. જુના નામો દૂર કરતી વખતે અથવા નવા નામો ઉમેરતી વખતે

ફરિયાદના લેખક દ્વારા કોઈ સહી કરવામાં આવી નથી. પોલીસ ઓફિસર વલીમુલ્લા સિદ્દીકીએ ફરિયાદ નોંધતી વખતે થયેલી આવી ભૂલને સ્પષ્ટ કરવાનો પ્રયાસ કર્યો છે કે ફરિયાદ લખ્યા પછી, એવું જાણવા મળ્યું હતું કે આરોપીના નામ માં કંઈક ભૂલ હતી, અને તેથી, તેમાં સુધારો કરવામાં આવ્યો હતો. તેમના નિવેદન મુજબ, ફરિયાદના લખનારે ઉતાવળમાં આરોપી વ્યક્તિઓના નામ નોંધવામાં ભૂલો કરી હતી, જે પાછળથી સુધારવામાં આવી હતી. આ સાક્ષી દ્વારા આપવામાં આવેલી સ્પષ્ટતા ભરોસાપાત્ર જણાતી નથી અથવા સ્વીકારી શકાય નહીં. જો કોઈ વ્યક્તિએ આરોપીનું નામ મગન ગોવિંદ તરીકે જાહેર કર્યું હોય અને ફરિયાદનો લખનાર તેને “મંગા અંબા” તરીકે લખે તેમજ રઘુ અંબાનું નામ જાહેર કરવામાં આવ્યું હોય અને તેના બદલે, “ગોવિંદ શિવા” લખવામાં આવ્યું હોય તો તેને સામાન્ય ક્રમમાં માની શકાય નહીં કારણ કે તમામ નામો સમાન દેખાતા નથી અથવા ઉચ્ચારણથી કોઈ મૂંઝવણ ઊભી થાય જેથી નામ સાંભળવામાં અને તેને નોંધવામાં ભૂલ થઈ ગઈ હોય.

૧૮.૧ વધુમાં, એવું જણાય છે કે ફરિયાદમાં, મૃતક સવશીભાઈ વસ્તાભાઈએ જણાવ્યું છે કે મગન અંબા દ્વારા તેમના કપાળ પર પથ્થર મારીને તેમના પર હુમલો કરવામાં આવ્યો હતો અને ગોરધનભાઈ અંબાએ તેમને ડાબા હાથમાં છરી વડે એક ઈજા પહોંચાડી હતી અને અન્ય વ્યક્તિઓએ તેમને ઢીકાપાટુનો માર મારીને હુમલો કર્યો હતો. એવું પણ જણાય છે કે ફરિયાદમાં, એવું જણાવવામાં આવ્યું છે કે જગા અંબાએ ફરિયાદીને લાકડીનો ઘા મારીને હુમલો કર્યો હતો અને તેના શરીરની

પાછળની બાજુએ ઈજા પહોંચાડી હતી, જે ફરિયાદમાં લખાયેલું નથી. ફરિયાદમાં એવું જાહેર કરવામાં આવ્યું નથી કે ફરિયાદીને ઈજા પહોંચાડનાર મગન અંબા અને ગોવિંદ અંબા સિવાય કોણ હતું. જ્યારે બનાવના નજરે જોનાર સાક્ષીઓ કહે છે કે આરોપી ગોવિંદ શિવાએ પથ્થર વડે હુમલો કર્યો હતો અને મૃતકને માથામાં ઈજા પહોંચાડી હતી અને જ્યારે, જગા અંબાએ તેના પર લાકડી વડે હુમલો કર્યો હતો. ફરિયાદમાં, માત્ર બે જ ઈજાઓ દર્શાવવામાં આવી છે અને હુમલો કરનારા માત્ર બે જ વ્યક્તિઓ હતા. ફરિયાદમાં અન્ય આરોપી વ્યક્તિઓના કોઈ નામ આપવામાં આવ્યા ન હતા. ફરિયાદમાં વધુમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે ગામના અન્ય લોકોએ મૃતકને બચાવવાનો પ્રયાસ કર્યો હતો, પરંતુ તેને બચાવવાનો પ્રયાસ કરનાર અન્ય વ્યક્તિઓ કોણ હતા તે ફરિયાદમાં નામથી વર્ણવવામાં આવ્યા ન હતા. ફરિયાદમાં એવું જાહેર કરવામાં આવ્યું નથી કે મૃતકના પુત્ર એટલે કે કાંજી, જે ચતુરભાઈ, બાબુભાઈ અને રઘુભાઈના ભત્રીજા થાય છે તેણે મૃતકને બચાવવાનો પ્રયાસ કર્યો હતો. નજરે જોનાર સાક્ષીઓના નામ પણ ફરિયાદમાં દર્શાવવામાં આવ્યા નથી તેમજ બનાવ દરમિયાન તેમને શું ઈજાઓ થઈ તે પણ ફરિયાદમાં દર્શાવવામાં આવ્યું નથી. એવું બહાર આવે છે કે મૃતકને એકલાને જ કેટલીક ઈજાઓ થઈ હતી, જેવું કે ફરિયાદમાં જાહેર કરવામાં આવ્યું છે. વધુમાં, ફરિયાદ પરથી એવું સાબિત થતું નથી કે ઘટના સમયે, પથ્થરમારો અને ફી ફાઈટ થઈ હતી. તેનાથી વિપરીત, પ્રોસિક્યુશન સાક્ષીઓ રઘુભાઈ ભીંબાભાઈ [સાક્ષી નં. ૮ આંક-૭૫ પર] અને બાબુભાઈ તળશીભાઈ [સાક્ષી નં. ૧૦ આંક-૭૭ પર] એ જણાવ્યું હતું કે ત્યાં ફી

ફાઈટ અને પથ્થરમારો થયો હતો. વધુમાં, ફરિયાદમાં એવું જાહેર કરવામાં આવ્યું નથી કે આરોપીને કોઈ ઈજાઓ થઈ હતી. આરોપીને થયેલી ઈજાઓના સંદર્ભમાં ફરિયાદ પોતે જ મૌન છે.

૧૮.૨ ફરિયાદ પરથી એવું બહાર આવે છે કે બનાવ ત્યારે બન્યો હતો જ્યારે મૃતક સવશીભાઈ વસ્તાભાઈ "સુરા પુરા" ની વિધિ કરતી વખતે હાજર હતા. જ્યારે પ્રોસિક્યુશન સાક્ષી કાંજી સવજી કહે છે કે તેમના પિતા-સવશીભાઈ વસ્તા અને માતા વિધિમાં હાજર ન હતા. નજરે જોનાર સાક્ષીઓમાંથી કોઈએ એવું જણાવ્યું નથી કે મૃતક વિધિમાં હાજર હતા. તેમના પુરાવા પરથી પણ, આ વિધિમાં મૃતકની હાજરી સાબિત થતી નથી. સમગ્ર પુરાવા પરથી, એવું પણ બહાર આવે છે કે પ્રોસિક્યુશનના પુરાવા ભરોસાપાત્ર કે વિશ્વાસપાત્ર નથી. ફરિયાદમાં આરોપી વ્યક્તિઓના નામ યોગ્ય રીતે જાહેર કરવામાં આવ્યા નથી તેમજ ઘટના સમયે તેઓ કયા શસ્ત્રોથી સજ્જ હતા તે દર્શાવવામાં આવ્યું નથી. તેથી, આંક-૯૨, જો તેને ડાઈંગ ડિકલેરેશન તરીકે ગણવામાં આવે તો પણ, તેના પર આધાર રાખી શકાય નહીં કારણ કે આરોપીઓના નામ પાછળથી બદલવામાં આવ્યા છે. નામોમાં કરવામાં આવેલા ફેરફારોને સ્પષ્ટ કરવાનો પ્રયાસ કરનાર પોલીસ ઓફિસર પર તેમના નિવેદન પરથી વિશ્વાસ કરી શકાય નહીં. ગુનામાં આરોપીઓ દ્વારા ઉપયોગમાં લેવાયેલા કથિત શસ્ત્રો પ્રોસિક્યુશન દ્વારા વ્યાજબી શંકાથી પર સાબિત થતા નથી.

૧૯. પૂર્વગામી કારણોસર, એવો સુરક્ષિત નિષ્કર્ષ કાઢી શકાય છે કે વિદ્વાન ટ્રાયલ જજે આરોપીઓ સામે મૂકવામાં આવેલા આરોપોમાંથી તેમને દોષમુક્ત કરવામાં કોઈ ભૂલ કરી નથી. રાજકોટના વિદ્વાન એડિશનલ સેશન્સ જજ દ્વારા સેશન્સ કેસ નં. ૧૨૦/૧૯૯૨ માં તારીખ ૩૦/૦૪/૨૦૦૫ ના રોજ પસાર કરવામાં આવેલા ચુકાદા અને હુકમમાં કોઈ ક્ષતિ ન હોવાથી, રાજ્ય દ્વારા સીઆરપીસી ની કલમ ૩૭૮ ૧ હેઠળ કરવામાં આવેલી વર્તમાન અપીલ નિષ્ફળ જાય છે અને આથી ફગાવી દેવામાં આવે છે.

(ન્યાયમૂર્તિશ્રી અનંત એસ. દવે)

(ન્યાયમૂર્તિશ્રી બી. એન. કારિયા)

પ્રકાશ

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.